

14. *πρέτζιο* = ἐκ τοῦ ἰταλ. *prezzo*, τίμημα.

26. *στρεχτός* = ἐκ τοῦ στέργω.

18

Κωδὶξ *M. 136*. Ἀντίγραφον. Ἀπόφασις τοῦ Οἰκονόμου Μυκόνου, δύο προκρίτων καὶ τοῦ καν-
τσηλλιέρη, δικαζόντων ὡς ἐπιτρόπων τοῦ Μεγάλου Διερμηνέως Παναγιωτάκη
Νικουσίου, τῆς 14 Ἰουλίου 1673.

Διάδικοι. Λαμπριανὸς Σκορδίλης — ἡ πενθερά του Μαρία χήρα Δ. Νάζου.

Ἀπόδοσις προικός.

Τοῦ Λαμπριανοῦ Σκορδίλη μετὰ τὴν πεθεράν του, 65.

||² [+]
Εἰς δόξα Χριστοῦ, ἀμὴν. 1673 Ἰουλίου 14 κατὰ τὴν συνήθειαν Μυκό-
ν[ου]. Τὴν σήμερον ὁ αἰν[δεσιμώτατος] ||³ παπᾶ Μᾶρκος Κορίνθιος, οἰκονόμος Μυκό-
νου, καὶ ἕτεροι εὐγενέστατοι μισέρ Ἀντώνης [Πετρῆς καὶ] ||⁴ μισέρ Πιέρρος Βιδάλης,
ἐπίτροποι τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ σοφωτάτου ἡμῶν δὲ ἀφθετὸς [κυρίου Πανα] ||⁵ γιώτη,
μέγα διερμηνευτὴ τῆς αὐτοκρατορικῆς βασιλείας, οἱ ὅποιοι ἐρχόμενοι τῆς ἐξέφ[λησις
τῆς] ||⁶ διαφορᾶς γενομένης ἀνάμεσα εἰς τὸν κύρ Λαμπριανὸν Σκορδίλη καὶ ἀπὸ τὸ
ἄλλο μ[έρος] ||⁷ τῆς κερὰ Μαρίας συβίας τοῦ ποτὲ Δημήτρη Νάζου. Ἀφορμὴ διὰ τὸ
προυκίον, ὅπου ἡ ἄνω λ[εγο] ||⁸ μένη Μαρία [[δια]] ἐπρουκοδιάβασεν τῆς κόρης τῆς τῆς
ποτὲ Μπιατρίζας, συβία τοῦ ἄνω προ||⁹ λεγομένου Λαμπριανοῦ, τὸ ὅποιο προκοσύφωνον
καμωμένο διπλοκοντετζιναρισμένο. Καὶ τὴν σή ||¹⁰ μερον ἐπειδὴ καὶ ἡ συβία τοῦ ἄνω
προλεγομένου Σκορδίλη νὰ ἤδωσεν τὸ κενὸν χρέος εἰς τὰς αἰωνίους ||¹¹ μονὰς καὶ νὰ
ἤφησεν τέκνον ἀνήλικον καὶ μετὰ (τα) τὸν θάνατον τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς ἀπε[ρα]
||¹² σμένον ὀλίγον καιρὸν ἐπέθανεν καὶ αὐτό, καὶ ὁ ἄνω προλεγόμενος Λαμπριανὸς γυ-
ρέβοντας διὰ ||¹³ νὰ κληρονομήσῃ ὅλην τὴν προῦκα [[τῆς μιτρος αὐτῆς]] {συβίας} τῆς
συβίας αὐτοῦ, καὶ μὴ κάνοντας καλὰ ||¹⁴ ἀνάμεσόν τους, ἐνεφανιστήκασιν ἐνμπροσθεν
εἰς τὴν ἄνωθεν δικαιοσύνη διὰ νὰ δικαιοκριθοῦσι καὶ δικαιο ||¹⁵ λογηθοῦσι. Οἱ ὅποιοι
ἄνωθεν ἀφέντες κριταὶ καταλεπτῶς καὶ μετὰ μεγάλη στόχασιν γροικῶντας τὰ δικαιώ-
||¹⁶ ματα τῶν ἀμφοτέρων καὶ συλλογίζοντας τὰς συνθήκας καὶ κοντεντζιὸ τοῦ ἄνωθεν
προκοσυμφώνου, τὸ ||¹⁷ ὅποιο κατὰ τὴν κοντεντζιὸ καὶ κοσουέτα τοῦ [[τὸ]] παρόντος
νησίου νομινάρει καὶ λέγει καὶ ὅποτα ὁ ||¹⁸ Θεὸς ἡθέλει τοὺς στείλει [[...]] κληρονό-
μους ἐκ τῆς σαρκὸς {σ}τους νὰ παίρῃ τὴν προῦκα καὶ ἕτερα· ἀκόμα (καὶ) ||¹⁹ διπλο-
κοντεντζιό, ὡς καθὼς τὸ λέγει, καὶ ἂν ἡθέλῃ κάμου κληρονόμους καὶ οἱ κληρονόμοι
ἤθε ||²⁰ λεν ἀποθάνου, νὰ στρέφονται τὰ πράγματα εἰς ἐκείνους, ποὺ τὰ δίδου. Διὰ
τοῦτο τὸ λοιπὸν ἡ ἄνωθεν ||²¹ δικαιοσύνη καταλεπτῶς καὶ μετὰ μεγάλη στόχασιν γροι-
κῶντας τὰ δικαιώματα [τῶν] ἀμφοτέρων καὶ συλλο ||²² γίζοντας τὴν κοντετζιὸ καὶ
συνθήκας τοῦ ἄνωθεν προκοσυμφώνου καὶ μαρτυρία τοῦ πνευμα ||²³ τικοῦ τῆς ἄνωθεν

ποτέ Μπιατρίζας, τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος κρ[άζου]ν, κρίνουν καὶ ἂ||²⁴ ποφασίζου νὰ παίρνῃ ὁ ἄνωθεν Λαμπριανὸς ἀπὸ τὴν προῦκα τῆς συβίας αὐτοῦ [[δι]] ριάλια 20,||²⁵ καθὼς διαλαβάνει ἡ κοντεντζιὸ τοῦ προκοσυμφώνουν των, καὶ ἓνα ζευγάρι σεντόνια καὶ ἓνα πᾶ||²⁶ πλωμα, καὶ ἀπὸ τὸ κλεῖσμα τῆς ἁγίας Μαρίας, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πνευματικοῦ||²⁷ τῆς, τὸ ἔμισό, νὰ τὸ τρώγῃ καὶ νὰ τὸ γοδέρῃ ἕως τὴν ζωὴν του· καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ στρέφεται||²⁸ πάλε εἰς τὴν ἄνωθεν Μαρία γῆ εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς. Καὶ διὰ τὴν σπέζα ποὺ ἤκαμεν στὸ||²⁹ σπίτι, νὰ παίρνῃ ἀπὸ ὅλη τὴν ἔμισή (ριάλια) 15 1/2, ὡς καθὼς τὰ ἐλογάριασαν. Τὰ δὲ ἐπ[ίλοι]||³⁰ πα πράματα, ἀμπέλια, σπίτια [] χωράφια, ροῦχα, δαχτυλίδια καὶ [...]||³¹ [ὅπου δι]αλαβαίνει τὸ ἄνωθεν προκοσύμφω[νον, νὰ] στρέφονται εἰς τὰ χέρια τῆς ἄνωθεν Μ[α]ρί[ας], ||³² εὐγάζοντας τὰ δύο δαχτυλίδια, ὅπου ἤδωσεν [] π[ο]τὲ Μπιατρίζα μὲ τὸ χέριν τῆς, τὰ δὲ [ἐπί]||³³ λοιπα νὰ στρέφονται εἰς τὰ χέρια τῆς ἄνωθεν Μ[α]ρί[ας] καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐτζι ἔκριναν καὶ ἐποφά||³⁴ σισαν καὶ θέλουν ἀπογράψουν καὶ ὑπὸ χειρός τους.

||³⁵ Παπᾶ Μᾶρκος Κορίθιος οἰκονόμος ἐπίτροπος βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν.

||³⁶ Ἀντώνης Πετρῆς ἐπίτροπος βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν —

||³⁷ Πιέρρος Βιδάλης ἐπίτροπος βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν —

||³⁸ Παπᾶ Γεράσιμος Βίδος καντζηλλιέρης καὶ ἐπίτροπος ἔγραψα.

³⁸ παπα γερασιμος βιδος καντζιλιερης καὶ επιτροπος εγραψα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ἡ ἐναγομένη εἶχε συστήσει προῖκα εἰς τὴν θυγατέρα της διὰ τὸν μετὰ τοῦ ἐνάγοντος γάμον της. Τὸ προικοσύμφωνον περιεῖχε διπλοκοντετζιό, συμφώνως μὲ τὰ συνήθεια τοῦ τόπου. Δηλαδή, τὸν διπλοῦν ὄρον, ὅτι ἐὰν ὁ γάμος ἀποβῇ ἄνευ τέκνων ἢ καὶ ἐὰν γεννηθῇ τέκνον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀποθάνῃ ἄνευ κατιόντων ἔστω καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γονέως, ἡ προίξ νὰ περιέρχεται εἰς τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς τῆς γραμμῆς, ἐξ ἧς ἡ προίξ, καὶ ὅχι εἰς τὸν ἐπιζῶντα σύζυγον (βλ. τὰ ἐκτιθέμενα σχετικῶς ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 6 ἀπόφασιν). Ἐν προκειμένῳ ὁμῶς ὁ ἐνάγων σύζυγος διεξεδίκει ὁλόκληρον τὴν προῖκα τῆς ἀποβιωσάσης συζύγου του, ἥτις εἶχεν ἀφήσει τέκνον, ἀποβιώσαν καὶ τοῦτο μετ' ὀλίγον ἐν ἀνηλικότητι. Ἡ ἀπόφασις, ἐκτιμῶσα τὸ περιεχόμενον τοῦ προικοσυμφώνου καὶ κρίνουσα ὅτι τοῦτο εἶναι ἔγκυρον συμφώνως μὲ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου, ἐπιδικάζει εἰς τὴν ἐναγομένην μητέρα της τὴν προῖκα τῆς συζύγου, εἰς δὲ τὸν ἐνάγοντα σύζυγον μόνον ὅσα ἀναφέρει ἡ κοντετζιὸ τοῦ προικοσυμφώνου, ἥτοι 20 ρεάλια καὶ τὸ κρεββατοστρώσιον. Προσέτι δὲ ὀρίζει ἡ ἀπόφασις νὰ λάβῃ ὁ σύζυγος καὶ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπικαρπίας ἐνὸς κλείσματος, ὡς καὶ τὰς γενομένας παρ' αὐτοῦ δαπάνας ἐπὶ τῆς προικῶας οἰκίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. Κατὰ κανόνα εἰς τὰ κοντετζιονᾶτα προικοσύμφωνα ὠρίζετο, ὅτι ὁ

ἐπιζῶν σύζυγος θὰ λαμβάνη ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποδιοῦντος μικρόν τι χρηματικὸν ποσόν, λ.χ. 20, 30 ρεάλια, τοῦτο δὲ ἔφερε τὸν χαρακτῆρα ψυχικοῦ. (Περὶ ψυχικῶν ὅρα τὰ ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀρ. 40 ἀπόφασιν σημειούμενα). Ἡ ἀπόφασις ἐπιδικάζει εἰς τὸν σύζυγον τὴν ἐπικαρπίαν τοῦ κλείσματος συμφώνως μὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πνευματικοῦ. Φαίνεται, δηλαδή, ὅτι ἡ ἀποδιώσασα σύζυγος κατὰ τὴν ἐξομολόγησίν της εἶχεν ὀρίσει τοῦτο προφορικῶς ὑπὸ τὴν μορφήν ψυχικοῦ, πράγμα ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τῶν ἐθίμων τῆς νήσου καὶ σύνηθες τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

5. αὐτοκρατορικῆς βασιλείας, δηλοῖ τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν.

10. κενὸν ἀντὶ κοινόν.

26. κλειῖσμα = ἀγρὸς περιμανδρωμένος διὰ ξηρολιθικοῦ τοίχου. (ΣΤ. ΜΑΝΕΣΗ, Ἡ ἐν Μυκόνῳ μονὴ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος, ἐνθ' ἀν., 75 σημ. 10).

27. γοδέρη = ἐκ τοῦ ἰταλ. godere, καρποῦμαι. Γοδέρη ἕως τὴν ζωὴν του = νὰ ἔχῃ τὴν ἐπικαρπίαν.

28. σπέζα = ἐκ τοῦ ἰταλ. spesa, δαπάνη.

19

Κωδὶξ Μ. 136. Πρωτότυπον. Ἀπόφασις τοῦ Οἰκονόμου καὶ τῶν δύο Ἐπιτρόπων Μυκόνου, ὡς ἐπιτρόπων τοῦ Μεγάλου Διερμηνέως Παναγιωτάκη Νικουσίου, τῆς 12 Αὐγούστου 1673.

Διάδικοι. Πιέρρος — Μάρκος Κορνάρος.

Ἀποζημίωσις δι' ἀνθρωποκτονίαν.

Εἰς δόξα Χριστοῦ, ἀμὴν. 1673 Αὐγούστου 12.

||² + Ἐπειδὴ καὶ τὴν [σιμερον] 1667 ἐξ ἐνεργείας τοῦ δαίμονος νὰ ἐσυνέργησεν κάποια ||³ ντεσγράτζια ἀνάμεσα εἰς τὸν Μάρκον Κορνάρων τοῦ ποτὲ Λαρέντζου μὲ τὸν ||⁴ πατέρα τοῦ παρόντος Πιέρρου, καὶ τὴν σήμερον ἀγκαλῶν τὸν ἄνω λεγόμενον ||⁵ Κορνάρων ἐνμπροσθεν εἰς τοὺς αἰνδεσιμωτάτους καὶ εὐγενεστάτους ἐπιτρόπους ||⁶ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ σοφωτάτου ἡμετέρου ἡμῶν |δὲ| α<ὕ>θεντὸς κ(υρίο)υ Παναγιωτά||⁷κη, μέγα διερμηνευτὴν τῆς αὐτοκρατορικῆς βασιλείας, τοὺς ἄνωθεν αἰν||⁸δεσιμώτατον α<ὕ>θέντη παπᾶ κὺρ Μάρκον Κορίνθιον καὶ ἐτέρους μισερ ||⁹ Ἀντώνιο Πετρῇ καὶ εὐγενῇ Πιέρρο Βιδάλε. Ὅποιοι, ἄνω λεγόμενος Πιέρρος, γυρέ ||¹⁰ βοντας τὸ αἶμα τοῦ πατρός του, καὶ ἄνωθεν αὐθέντες ἐπίτροποι θεωρῶντας, ||¹¹ πὼς ὁ ἄνωθεν Πιέρρος δὲν ἔχει νόμου ἡλικίας, τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, ||¹² κράζουν, κρίνου καὶ ἀποφασίζουσιν: Ἐρχόμενος ὁ ἄνωθεν Πιέρρος νόμου ἡλικίας, ||¹³ νὰ δώνῃ τοῦ ἄνωθεν Πιέρρου ὁ ἄνω προλεγόμενος Μάρκος ριάλια σωστὰ σαράν ||¹⁴ τα καὶ τὴν σήμερον νὰ τοῦ μετρᾷ, νὰ τοῦ δίδῃ καὶ ἕτερα ριάλια εἴκοσι, διὰ ||¹⁵ νὰ ζωοθρέφεται. Καὶ ἂν ἡθέλη